

MUSIQA TA'LIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION AXBOROT TEKNOLOGIYALARINING O'RNI

Alijon Ergashev

Farg'ona davlat universiteti vokal va cholg'u ijrochiligi kafedrasi o'qituchisi

ergshevalijon309@gamil.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada O'zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida musiqa ta'lmini rivojlantirish hamda sohada samaradorlikka erishishda innovatsion texnologiyalarini joriy etishning ahamiyati va o'rni yoritilgan. Shuningdek musiqa ta'lmi sohasida qo'llanilayotgan dasturlar bo'yicha qiyosiy tahlillar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: informatika, axborot, musiqa ta'lmi, musiqa notallarini yozish, dastur, jamiyatni axborotlashtirish.

РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ЭФФЕКТИВНОСТИ МУЗЫКАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматривается роль внедрения инновационных технологий в развитие музыкального образования на новом этапе развития Узбекистана и достижение эффективности в этой области. Также представлен сравнительный анализ программ, используемых в обучении в области музыкального образования.

Ключевые слова: информатика, информация, музыкальное образование, нотное письмо, программа, информация.

THE ROLE OF INNOVATIVE INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE EFFECTIVENESS OF MUSIC EDUCATION

ABSTRACT

This article discusses the role of the introduction of innovative technologies in the development of music education in the new stage of development of Uzbekistan and the achievement of efficiency in the field. Comparative analyzes of the programs used in teaching the field of music education are also presented.

Key words: informatics, information, music education, music notation writing, program, community information.

KIRISH

Informatika vositalari jamiyatimizning barcha jabhalariga tobora kirib borayotgani, axborotni tez va sifatli qayta ishlash malakasi o'sib kelayotgan har bir yoshning turmush talabiga aylanishini ko'rsatib bermoqda. Axborotning qimmatbaho tovarga aylanib borayotgani, informatika fanining nufuzi va ahamiyati o'sib borayotganidan dalolatdir[1;3].

Oliy ta'lif muassasalari ta'lif tizimini yanada rivojlantirish va takomillashtirishga qaratilgan eng yangi texnologiyalar va o'qitish uslublarini o'z ichiga olgan innovatsion o'quv dasturlarini tanlov asosida ishlab chiqish va joriy etish huquqiga ega. Axborot texnologiyalarini yanada faol o'zlashtirish uchun kompyuter savodxonligini, jumladan, turli dasturlar orqali oshirish zarur.

XX asr oxiri va XXI asr bosqlarida axborot texnologiyalari inson faoliyatining deyarli barcha sohalarida, jumladan, ta'lif sohasida ham keng tarqalmoqda. Ta'lif sohasida kompyuterlashtirish, internetlashtirish, shuningdek, axborotlashtirish jarayonlari mavjud. Ana shunday o'zgarishlar natijasida ta'lif sifati, samaradorligi va qulayligi ortib bormoqda.

Ta'lif jarayoni - o'quvchiga yo'naltirilgan ta'lif va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga, shuningdek, o'quv jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishga, yagona interaktiv ta'lif axborot makonini yaratishga qaratilganligi bilan tavsiflanadi[2].

TADQIQOT NATIJALARI VA METODOLOGIYASI

An'anaviy o'qitish shaklida musiqa ta'lifini yangi axborot texnologiyalaridan foydalangan holda o'qitish vositalari, shakl va uslublarini optimallashtirish, muayyan ta'lif muammolarining oqilona yechimlarini topish, o'quv jarayonini takomillashtirishning munosib yo'llarini tanlash imkonini beradi va bir qator qiyinchiliklarni bartaraf etishga yordam beradi. paydo bo'ladi.

Kompyuter o'quv dasturlarining quyidagi turlari mavjud:

elektron darslik;

elektron musiqa ensiklopediyasi;

kutubxona axborot-qidiruv tizimlari;

bilimlarni nazorat qilish uchun kompyuter dasturlari.

Bugungi kunga kelib musiqa ta'lifining quyidagi asosiy yo'nalishlari bo'yicha musiqiy kompyuter dasturlari ishlab chiqilmoqda:

musiqachining badiiy tafakkurini tarbiyalash;

amaliy ko'nikmalarni shakllantirish;
musiqiy qobiliyatlarni rivojlantirish;
ijodiy faoliyat;
atamalarning asosiy tushunchalarini o'rganish;

Dasturlar, qoida tariqasida, ko'plab musiqiy atamalarni, musiqiy savodxonlik va musiqa nazariyasi elementlarini, notalar,akkordlarni aniqlash uchun test topshiriqlarini tushuntiruvchi o'yin va o'quv bo'limlarini o'z ichiga oladi.

Elementar musiqa nazariyasi, solfejio, garmoniya, polifoniya asoslarini vizual tarzda o'rgatish uchun mo'ljallangan dasturlar an'anaviy dars shakliga muvofiq nazariy fanlardan biridagi darsga taqlid qilish yoki uzoq muddatli mashg'ulotlarni talab qiladigan individual ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan.

Shu bilan birga, dastur talaba bilan dialog o'tkazishi, fikr-mulohazalarga ega bo'lishi va baholashi kerak.

Eshitish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan dasturlar - intonatsiya, garmonik, melodik eshitish va boshqalarning sofligini rivojlantirish uchun turli treninglarni o'z ichiga oladi.

Ularda notalarni, intervallarni, shkalalarni va boshqalarni aniqlashni o'rgatish va intonatsiya sofligini nazorat qilish uchun balandlikning grafik fiksatsiyasi bilan mashq qilish imkonini beradigan eshitish diktanti turlari mavjud.

TADQIQOT NATIJALARI

Musiqiy adabiyot bo'yicha dasturlar - bu kitoblar, ensiklopediyalar, MIDI fayllari ko'rinishidagi musiqiy asarlar to'plamini o'z ichiga olgan turli musiqiy asarlarga oid kichik tasvirlangan qo'llanmalar, tegishli kompozitorlar va musiqachilarning qisqacha tarjimai hollari, ushbu material bo'yicha kichik viktorina bo'lishi mumkin.

Musiqiya adabiyoti va musiqa tarixi bo'yicha ko'rsatuylar matnlari slaydlar va reproduksiyalar, musiqiy asarlardan parchalar, videokliplar bilan tasvirlangan bo'lib, tanlangan musiqa va badiiy asarlar va maqolalar slayd-shou bilan birga bayonni o'z ichiga olishi mumkin.

Bunday dasturlar yordamida biz talabalarni turli mamlakatlar va davrlar bastakorlarining ijodi bilan tanishtirishimiz, ularning tarjimai holi bilan tanish, u yaratgan musiqalar haqida ma'lumot olishimiz, ayrim parchalarni notalar bo'yicha saralashingiz, musiqa san'atining turli janrlari, mashhur xonanda va sozandalar, musiqa asboblari haqida to'liq ibtazli tasavvurga erishtirishimiz imkonini yengillashtirasi. Giperhavolalar dasturning bir qismidan ikkinchi qismiga tez o'tish

imkonini beradi. Bastakor, rassom nomi, teg, musiqiy asar turi va vaqt davri yoki ma'lum bir mavzu bo'yicha dasturlar tarmoqli qidiruv imkoniyatiga ega.

Mutaxassislik bo'yicha bilim va ko'nikmalarni ta'minlaydigan dasturlar Ijodiy qobiliyatlarni rivojlantiruvchi dasturlar bo'lib, ular, ma'lum darajada, har qanday musiqa asbobini (fortepiano yoki sintezator, gitara) o'zlashtirishni ta'minlaydi.

Umumiyl rivojlanish yo'nalishidagi o'yin o'quv dasturlari yirdamida qoida tariqasida talabalar bloklardan oddiy kuylar yaratishni yoki, masalan, oddiy ohanglarni yaratishni, turli ritmlar, asboblarda chalish va o'z kompozitsiyalarini yaratishni o'rGANADILAR.

Kombinatsiyalangan dasturlar - tarix, musiqa nazariyasi, kompozitsiya asoslari bo'yicha bilimlarni o'z ichiga oladi. Ularga ma'ruzalar, mashqlar, o'yinlar kiradi, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantiradi.

Yangi axborot texnologiyalari zamonaviy musiqa amaliyotida tobora ko'proq foydalanimoqda va zamonaviy madaniyatning bir qismiga aylanmoqda. Elektron musiqaning yangi navlari (sintezatorlar, musiqali kompyuterlar) ishlab chiqarish ko'paymoqda. Musiqa ta'limida multimedia tizimlaridan foydalanish musiqa ensiklopediyalari, kitoblar, ma'lumotnomalar, lazer kompakt disklarga yozilgan turli antologiyalardan o'quv maqsadlarida foydalanish imkonini beradi.

MUHOKAMA

Zamonaviy musiqa darsi - bu zamonaviy pedagogik texnologiyalar, kompyuter texnologiyalari, elektron musiqa asboblari qo'llaniladigan dars. Musiqa darsi ijodiy muhitni yaratish bilan tavsiflanadi, chunki musiqa darslarining mazmuni hissiyotlar va ularning sub'ektiv tajribasidan iborat. Bunday o'ziga xos tarkib turli usullar, ish turlari va yangi multimedia vositalarini tanlashni belgilaydi.

Musiqa kompyuter texnologiyalari musiqiy mahsulotlarni texnik qayta ishlab chiqarishda mutlaqo yangi bosqichni ochdi: notada, amaliy musiqa janrlarida, ovoz yozish vositalarida, ovozni qayta ishlab chiqaruvchi uskunalarining sifat imkoniyatlarida, teatr va kontsert faoliyatida, ovozda. dizayn va musiqa eshittirish v.h.

Bugungi kunda musiqa ta'limi jarayoniga yangi innovatsion texnolo-giyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish dolzarb vazifalardan biridir.

Respublikamizda musiqa pedagogikasi fanini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tadbiq etishning dolzarb-ligi yuqori malakali, zamon talablariga mos kadrlar tayyorlash borasidagi vazifalar bilan belgilanadi. Bu yo'nalishda bo'lajak ta'lim beruvchi kadrlarning yuksak ma'naviy-ahloqiy sifatlarga ega bo'lishlari, yangi innovatsion texnologiyalardan oqilona foydalana olishlari

alohida ahamiyatga ega. Yoshlarda shunday ijobiy sifatlarni tarbiyalshda musiqa san'ati eng samarali vositalardan biri bo'lmog'i lozim[3;2].

Musiqiy ta'linda Davlat standartlari ilg'or mamlakatlar andozasiga mos tarzda ta'lim oluvchilarning egallashlari kerak bo'lgan bilim, malaka va ko'nikmalari darajasini belgilab beradi.

Barcha fanlar qatori musiqa fani bo'yicha ta'lim va tarbiya borasida yangi zamonaviy talablarga mos va hos bo'lgan barcha ilg'or tajriba va yangiliklardan oqilona foydalanish mazkur sohada olib borilayotgan ishlarni mazmun va sifatini ko'tarishga xizmat qiladi[3;13].

Umumta'lum mакtablarida "Informatika va hisoblash texnikasi asoslari", "Axborot texnologiyalari", "Informatika" fanlari o'quvchi va talabalarning kompyuter savodxonligiga qo'yilgan umumiyl talablarni bajarishga, qondirishga qaratilgan. Hozirgi kunda kompyuterda musiqa yozish, kompyuterda musiqa notalarini yozish, kompyuterda aranjirovka qilish, ovoz ustida ishslash dasturlari yaratilgan. Kompyuterda notalarsiz musiqa yozish, kompyuterda musiqa notalarini yozish, kompyuterda aranjirovka qilish, ovoz ustida ishslash, yaratilgan musiqa asarlari va ularning notalarini chop etish dasturlarini o'rganish, ularni ta'lim jarayoniga tadbiq etish dolzarb masala bog'liq bo'lib qolmoqda.

Kompyuterda musiqa yozish uchun yaratilgan dasturlar ko'p. Musiqa notalarini yozish, musiqani aranjirovka qilish, transpozitsiya qilish va juda ko'plab imkoniyatlarga ega bo'lgan dasturlar bor. Ularning har birini o'zlashtirish uchun vaqt, talab darajasidagi musiqiy nazariy bilim, amaliy ko'nikma va malakalarga ega bo'lish talab etiladi.

Kompyuterda musiqa yozish dasturlaridan musiqa ta'limi tizimining hamma bosqichlarida (maktabgacha ta'lim, umumiyl o'rta ta'lim, pedagogika kollejlarida, oliy ta'lim bosqichida, oliy ta'limdan keyingi ta'limda, malaka oshirish institutlarida) foydalanish mumkin. Ayniqsa musiqa ta'limi yo'nalishidagi fanlarni (jamoa qo'shiqchiligi va amaliyoti, xor dirijyorligi, xonandalik, maxsus cholg'u, qo'shimcha cholg'u, bolalar asarlari ustida ishslash amaliyoti, musiqa adabiyoti, maktabda musiqa o'qitish uslubiyoti, bolalar bog'chasida musiqa ta'limi uslubiyoti, solfedjio, musiqaning elementar nazariyasi, garmoniya) o'qitishda ta'lim samaradorligini oshirishda katta ahamiyatga ega bo'ladi deb o'ylaymiz. Bu jarayonda "ko'rayapman, eshitayapman, ijro etyapman" tamoyili to'la to'kis amalga oshirilgan bo'ladi. Bu jarayonda ta'lim oluvchining o'quvchining musiqiy qobiliyatları har tomonlama rivojlanadi. Bunda ta'lim oluvchining ko'rgazmali, mazmunli musiqiy fikrlash,

eshitib tahlil qilish, darsdan so‘ng kompyuter jo‘rnavozligi bilan ansambl bo‘lib ijro etish qobiliyatları, xotirasi, ko‘nikma va malakalari rivojlanadi.

Kompyuterda musiqa yozish dasturlaridan dars jarayonida ta’lim beruvchilar, ta’lim oluvchilar foydalanibgina qolmay, darsdan keyingi o‘z ustida ishslash jarayonida, ijrochilik mahoralarini oshirishda, ijod namunalarini yaratishda va ulardan amaliyotda foydalanishlari mumkin. O‘zлari yaratgan asarlarni yozib, eshitib ko‘rib, asarlarning ifodaliligi, jozibaliligi ustida ijodiy izlanishlar olib borishdek imkoniyatlarga ega bo‘ladilar. Yaratilgan hamma dasturlarni o‘zlashtirishning keragi va iloji yo‘q, chunki ularni o‘zlashtirish ko‘p vaqt ni talab etadi. Amaliyotda qaysi dastur qulay bo‘lsa o‘sha dasturdan foydalangan ma’qul deb o‘yayman.

XULOSA

“Musiqa notalari muharriri” dasturi yordamida musiqa ta’limiga oid barcha fanlardan notali va ovozli testlar yaratish mumkin. Bu ko‘rgazmali va ovozli testlar ta’lim oluvchilarning bilimini, eshitish va tahlil qilish kabi qobiliyatlarini va malakalarini baholash sifatini oshiradi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, yangi innovatsion texnologiya-lardan musiqa ta’limi jarayonida foydalanish, musiqa ta’limida nota muxarriri dasturida ishslash bo‘yicha to‘plangan ilmiy-amaliy natijalarni o‘quv-uslubiy qo‘llanma sifatida ommalashtirish dolzarb masala bo‘lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI (REFERENCES)

1. Informatika va hisoblash texnikasi asoslari. 8-sinf. Toshkent. 3-bet. 2006 yil.
2. Бекенова, Д. У. Информационные технологии в музыкальном образовании / Д. У. Бекенова, Ж. А. Мухатаева. — Текст : непосредственный // Актуальные задачи педагогики : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Чита, февраль 2013 г.). — Т. 0. — Чита : Издательство Молодой ученый, 2013. — URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/67/3328/>
3. Нурматов Х.Н. Мусиқанинг долзарб назарий муаммолари. Тошкент-2002. 2-бет.
4. Гафурова Ш.А. Основы работы с нотным редактором “ENCORE” 4.0 Тошкент. 2003.
5. Rahmonov, U., Ergashev, A., Atabaeva, S., & Dilfuzakhon, S. Y. (2021, December). THE ROLE OF THE SPIRITUAL ENVIRONMENT IN THE PENETRATION OF POP MUSIC IN UZBEKISTAN. In *Archive of Conferences* (pp. 51-53).

6. Rahmonov, U., Ergashev, A., Nazhmetdinova, M., & Usmonova, S. (2021, November). IN THE FORMATION OF THE SOCIO-SPIRITUAL THINKING OF YOUNG PEOPLE IN THE MUSICAL ART OF THE GREAT SCHOLARS OF THE EASTERN RENAISSANCE POSITION HELD. In *Archive of Conferences* (pp. 36-39).
7. Abduvositovich, Y. F., Suleymanova, D., Rakhmonov, U., Ergashev, A., Kurbanova, B., & Axmadbekova, M. (2021). The role of the great scholars of the Eastern Renaissance in the art of music in shaping the socio-spiritual thinking of young people. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 25(6), 2846-2850.
8. Mannopov, S., Karimov, A., Ataboeva, S., Ergashev, A., & Usmanova, S. (2021). Development Of Symphonic Music in Uzbekistan. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 53-56.
9. Rahmonov, U., Ergashev, A., Nazhmetdinova, M., & Usmonova, S. (2021, December). IN SHAPING THE SOCIO-SPIRITUAL THINKING OF YOUNG PEOPLE IN THE MUSICAL ART OF THE GREAT SCHOLARS OF THE EASTERN RENAISSANCE POSITION HELD. In *Archive of Conferences* (pp. 54-57).
10. Kirgizov, I., Kirgizov, I., Najmetdinova, M., & Atabayeva, S. (2022, February). THE GENESIS OF THE DEVELOPMENT OF MUSIC CULTURE. In *Archive of Conferences* (pp. 57-60).
11. Нажметдинова Мавлуда Мамасодиковна (2022). ОММАВИЙ-МАДАНИЙ ТАДБИРЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (1), 892-903. doi: 10.5281/zenodo.653977
12. Abduvositovich, Y. F., Suleymanova, D., Rakhmonov, U., Ergashev, A., Kurbanova, B., & Axmadbekova, M. (2021). The role of the great scholars of the Eastern Renaissance in the art of music in shaping the socio-spiritual thinking of young people. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 25(6), 2846-2850.
13. Юлдашев, Фахриддин Абдуваситович (2022). ИЗУЧЕНИЕ НАСЛЕДИЯ АЛЬ-ФАРАБИ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2 (Special Issue 23), 81-87. doi: 10.24412/2181-1784-2022-23-81-87
14. Асқарова, М., Намозова, Д., Мадаминов, Н., & Алихонова, Д. (2020). PSYCHOLOGICAL FEATURES OF PREPARING CHILDREN FOR SCHOOL. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(7), 402-407.

15. Nomozova, D. (2020). THE IMPORTANCE OF TEACHING VOCABULARY IN STAGES. *Архив Научных Публикаций JSPI*.
16. Namozova, D. T. (2021). MUSIQA DARSLARIDA O'QUVCHILARNI KREATIVLIK HAMDA ERKIN TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHNI TASHKIL ETISH. *Scientific progress*, 2(2), 1313-1315.
17. Namozova Dilorom, & Astanova Zumradxon Tohirovna (2022). BRAYL NOTA TIZIMINING MUSIQA TA'LIMIDAGI ILK QADAMLARI. *Science and innovation*, 1 (C2), 36-38. doi: 10.5281/zenodo.656980
18. Nurmuhammadovich, R. O., & Nurullaevna, N. M. (2021). Social And Spiritual Importance of Lessons of Musical Culture. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 50-52.
19. Nasritdinova, M., & Khokimova, K. (2021, October). LANGUAGE IS THE MIRROR OF THE NATION. In *Archive of Conferences* (pp. 92-94).
20. Nurullayevna, N. M., & Muhlisa, T. (2021, December). SOME PROBLEMS AND SHORTCOMINGS IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM. In *Archive of Conferences* (pp. 61-62).
21. Nasretdinova, M., Isakov, U. B., & Orziboyev, R. (2022). XALQ IJODIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. *Scientific progress*, 3(2), 851-856.
22. Nasritdinova, M. (2021). PEDAGOGICAL COMPONENTS AND STAGES OF HEALTH OF DEVELOP CHILDREN THROUGH MUSIC EDUCATION. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 9(05), 251-258.
23. Мадина Насритдинова (2022). МУСИҚА ТАЪЛИМИ ОРҚАЛИ РИВОЖЛАНИШИДА СОГЛОМ БОЛАЛАРДАН ОРТДА ҚОЛГАН БОЛАЛАРНИ СОГЛОМЛАШТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШГА ДОИР ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИ НАТИЖАЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (1), 538-549.
24. Jo'Rayev Xamidjon, & Madina Nasritdinova (2022). DOIRA CHOLG'USIDA IJRO MAHORATINI YUKSALTIRISH (BOLALAR MUSIQA VA SAN'AT MAKTABLARI MISOLIDA). *Science and innovation*, 1 (C2), 26-28. doi: 10.5281/zenodo.663646
25. Mannopov, S., Karimov, A., Qurbonova, B., & Dilobar, J. (2022, February). THE EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF MUSIC. In *Archive of Conferences* (pp. 49-52).
26. Sultonali Mannopov, A., AbdusalomSoliev, U., & TokhirShokirov, R. (2021). Development of Uzbek National Singing Art during Independence. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 6845-6853.

27. Abdulhay Karimov Tursinovich, & Alijon Ergashev Abdullayevich. (2022). MILLIY-AN'ANAVIY MUSIQIY CHOLG'U SOZLARINING TASNIFI. *Archive of Conferences*, 245-248. Retrieved from <https://conferencepublication.com/index.php/aoc/article/view/2096>
28. Ahmadjon Nurmuhamedjanov, & Ismoiljon Rustamov (2022). YOSHLARNING IJTIMOIY FAOLLIGIDA MADANIYAT VA SAN'AT MUASSASALARIDAGI TO'GARAKLARNING O'RNI. *Science and innovation*, 1 (C2), 48-50. doi: 10.5281/zenodo.657842
29. Rustamov, I. (2022). The Place of Doira Instrument in Uzbek National Art. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, 5, 74-77
30. Madina Nasretdinova, Ismoil Rustamov, & Oybek Karimov (2022). MUSIQA SAN'ATINING HOZIRGI KUNDAGI O'RNI. *Scientific progress*, 3 (2), 841-845.
31. Murodova, D. (2021). Scientific And Theoretical Aspects of Musical Thinking. *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*, 1 (1), 196-199.
32. Durdona, M. (2021, May). ABOUT DUTOR AND HIS PERFORMANCE. In *Archive of Conferences* (Vol. 25, No. 1, pp. 29-31).
33. Nasritdinova, M., Nigora, M., & Murodova, D. (2022, February). UZBEK FOLK ART AND ITS PLACE IN PUBLIC LIFE. In *Archive of Conferences* (pp. 44-48).
34. Nasretdinova, M., Toshaliyev, D., & Murodova, D. R. Q. (2022). AN'ANAVIY IJROCHILIK SAN'ATINING HOZIRGI DAVR MUAMMOLARI. *Scientific progress*, 3(2), 846-850.
35. Murodova, D. (2021). THE CONCEPT OF MUSICAL THINKING AND ITS STAGES OF DEVELOPMENT. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 9(05), 245-250.
36. Abdulhay Karimov Tursinovich, & Alijon Ergashev Abdullayevich. (2022). MILLIY-AN'ANAVIY MUSIQIY CHOLG'U SOZLARINING TASNIFI. *Archive of Conferences*, 245-248. Retrieved from <https://conferencepublication.com/index.php/aoc/article/view/2096>
37. SultonaliMannopov, AbdulhayKarimov, AbdusalomSoliev, UlugbekIsakov, TokhirShokirov, RustamOrziboev. (2021). Development of Uzbek National Singing Art during Independence. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 6845 -. Retrieved from <https://www.annalsofrscb.ro/index.php/journal/article/view/3280>
38. Rahmonov, U., Ergashev, A., Atabaeva, S., & Dilfuzakhon, S. Y. (2021, December). THE ROLE OF THE SPIRITUAL ENVIRONMENT IN THE PENETRATION OF POP MUSIC IN UZBEKISTAN. In *Archive of Conferences* (pp. 51-53)..

-
39. Mannopov, S. (2004). Uzbek folk music culture.(Study guide) Tashkent. *New Age Generation*.
40. Маннолов, С. (2018). Навобахш оҳанглар. Т.: *IJOD-PRESS нашириёти*.
41. Mannopov, S., Karimov, A., Ataboeva, S., Ergashev, A., & Usmanova, S. (2021). Development Of Symphonic Music in Uzbekistan. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 53-56.
42. Najmetdinova, M., & Odinahon, S. (2021, October). HISTORY OF TRADITIONAL PERFORMING ARTS. In *Archive of Conferences* (pp. 89-91).